

Õiguskantsler

Illari Lään
vallavanem
Kambja Vallavalitsus
vald@kambja.ee

Teie nr
Meie 26.01.2023 nr 7-5/230072/2300456

Avalduste registreerimine ja tõlgendamine ning neile vastamine

Lugupeetud vallavanem

Õiguskantsleril paluti kontrollida, kas Kambja Vallavalitsus on järginud avaldustele vastamise kohta kehtestatud nõudeid. Üks vallaelanik andis teada, et vald ei ole Lennu tn 42 korterelamus elavatele inimestele selgitanud elektrihinna kujunemist ja elektrikulude hüvitamist, sõlmitud lepinguid, üürihinna tõstmist ega ühistu moodustamist. Teine vallaelanik märkis, et vallavalitsus ei ole reageerinud detailplaneeringu algatamise taotlusele.

Leian, et vallavalitsus ei ole avalduste lahendamisel toiminud õiguspäraselt ning on sellega eksinud hea halduse tava vastu. Vallavalitsus ei järginud Lennu tn 42 korterelamut puudutavate avalduste registreerimisel avaliku teabe seaduses sätestatud nõudeid. Sestap jäid avaldused tähelepanuta ja neile vastati alles pärast õiguskantsleri nõuniku järelepärimist. Detailplaneeringu algatamise ettepanekule ei ole vallavalitsus vastanud seaduses sätestatud tähtaja jooksul ega ole taotluse lahendamise tähtaega ka pikendanud.

[Avaliku teabe seaduses](#) ja [planeerimisseaduses](#) sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust, arvestades seaduse erisusi (AvtS § 2 lg 3, PlanS § 1 lg 3). Haldusmenetlus viiakse läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele ([haldusmenetluse seaduse](#) § 5 lõiked 2 ja 4). Ametiasutus on kohustatud oma ülesandeid täites pidama kinni õigusaktides ettenähtud tähtaegadest. Tähtaegade järgimine ja inimeste teavitamine on üks osa hea halduse tavast, millest avaliku võimu organ peab oma tegevuses lähtuma (Riigikohtu 21.01.2009 otsus nr [3-3-1-88-08](#), p 11).

Dokumendid (sh märgukirjad ja selgitustaotlused ning vastused neile) tuleb dokumendiregistris registreerida hiljemalt saabumise päevale järgneval tööpäeval. Sellise nõude näeb ette AvTS § 12 lõike 1 punkt 1. Registreerimisnõue kehtib ka nende dokumentide kohta, mis saadetakse ametniku e-posti aadressile. Lennu tn 42 korterelamut puudutavad avaldused, mis saadeti vallavalitsusele 24.09.2022 ja 30.11.2022, registreeriti ettenähtud tähtajast tunduvalt hiljem (05.01.2023) ning neile vastati 11.01.2023.¹

Dokumentide registreerimine annab ülevaate vallavalitsuse tegevusest, on ju kirjalikud dokumendid asutuse n-õ mälu. Dokumentide registreerimise nõue ei ole eesmärk omaette, vaid aitab tagada, et igast pöördumisest jääb jälg ja et iga pöördumisega ka tegeldakse.

¹ Dokumendiregistris registreeritud numbritega 4-11-49 ja 4-11-50; Kambja Vallavalitsuse 13.01.2023 vastus.

Kui vallale saadetakse dokument, peab vald välja selgitama, mis liiki pöördumine see on. Pöördumist tuleb menetleda vastavalt selle sisule (vt nt Riigikohtu 09.05.2008 määrus nr [3-3-1-22-08](#), p 12). Sellest, kuidas käsitletakse isiku pöördumist, sõltub ka kohaldatav menetlusõigus: näiteks see, kui pika tähtaja jooksul ja millisel viisil tuleb pöördumisele vastata. Teabenõuet menetletakse avaliku teabe seaduse, märgukirja ja selgitustaotlust märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse järgi, taotlust haldusmenetluse seaduse ja vastava eriseaduse järgi jne.

Lennu tn 42 korterelamu kohta saadetud avaldused liigituvad märgukirjade ja selgitustaotluste alla, neid ei saa pidada arupärimiseks ja seisukoha avaldamiseks.² Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamisel tuleb järgida [märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadust](#). Märgukirjale ja selgitustaotlusele peab vastama kirjalikult või kokkuleppel muul viisil hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul alates pöördumise registreerimisest (MSVS § 5 lg 8 lause 1, § 6).

Detailplaneering algatatakse või jäetakse algatamata 30 päeva jooksul pärast taotluse saamist (PlanS § 128 lg 4 lause 1). Seadus lubab mõjuval põhjusel pikendada tähtaega 90 päevani (PlanS § 128 lg 4 lause 2). Mõjuvaks põhjuseks peetakse eelkõige planeeringuala suurust, uuringute tegemise vajadust, halduslepingu või planeeringu koostamist tellimise kulude kandmiseks sõlmitava lepingu eelduseks olevate asjaolude väljaselgitamist või kaasatavate ja koostöötegijate suur hulk.

Pärast detailplaneeringu algatamise taotluse saamist tuleb vallal teha vajalikud toimingud, mis võimaldaksid taotluse lahendada planeerimisseaduses sätestatud tähtaja jooksul. Kui asjas tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamine võtab aega rohkem kui 30 päeva, tuleb taotluse esitajale teatada tähtaja pikendamisest. Planeeringust huvitatud isikul on õigus nõuda, et omavalitsusüksus viiks planeerimismenetluse lõpule mõistliku aja jooksul ning teeks läbikaalutud ja põhjendatud otsuse (Riigikohtu 30.11.2016 otsus nr [3-3-1-23-16](#), p 18). Praegusel juhul esitas avaldaja detailplaneeringu algatamise taotluse 07.11.2022.³ Avaldaja ei ole seniajani vallavalitsuselt oma taotluse kohta vastust saanud, kuigi ta on teinud mitu järelepärimist (21.12.2022, 09.01.2023, 11.01.2023).

Soovitan vallavalitsusel edaspidi registreerida ja lahendada isikute pöördumised nõuetekohaselt. Palun vastake detailplaneeringu algatamise ettepanekule. Ootan Teilt vastust soovitude järgimise kohta hiljemalt 23. veebruariks 2023.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristel Lekko 693 8443
Kristel.Lekko@oiguskantsler.ee

² Vallavalitsuse 20.01.2022 kiri.

³ Dokumendiregistris registreeritud 07.11.2022, nr 6-3/4012.